

“ До моето първо либе” – Христо Ботве (анализ)

Публикувано от mOn на 10.05.2010

“ До моето първо либе” – Христо Ботве (анализ)

Христо Ботев уточнява, че първо в Калофер се е научил да обича и да мрази. Там се е родила „страстната любов”, която тъй рано загина, и дълбоката омраза, която ще ме придружи до гроба. За него и двете чувства са свещени, защото чрез тях е могъл да прозре характера на своя народ и варварството на поробителя. Те са двете сили, които в сблъсъка си са давали искрата на неговата бунтовност и на порива му към свобода. Христо Ботев осмисля не само националната, но и социалната страна на българската революция.

Това естествено ни насочва към друга особеност на Ботевото мислене - любовта към родината според него не може да има смисъл без обичта към ближния. В тази яснота на своите чувства и мисли Хр. Ботев няма колебание и открито изразява обичта или омразата си. В стихотворението „Към брата си” заявява:

Отечество мило любя, неговият завет пазя;

Това чувство го възвисява и дава смисъл на живота му, но поетът е обречен да се погубва сред хора, които не могат да разберат възвишеността на идеята за свобода и вливат в сърцето му омраза:

но себе си, брате, губя, тия глупци като мразя.

В границите на това облагородяване от любовта към родината и озлобяване от безчувствеността на хората „тоя мъртъв свят коварен”, е разпната душата на Христо Ботев.

В изразяването на любовта и омразата постът естествено е свързан с народното мислене и вяра, които поставят тези две състояния в основата на българския космос. Христо Ботев е най-близо до тези виждания за любовта и омразата в стихотворенията „На прощаване“ и „До моето първо либе“.

Лирическият герой в „До моето първо либе“ стига до самоотричане от любовта, любовната песен за него е вече магическа „отрова“ за сърцето, тъй като по-силен е плачът на сиромасите и страданията на народа. Любовната напивка е омайваща отрова, под въздействието на която героят е забравил народното тегло. Любимата не е тази, която го е разочаровала - напротив, тя продължава да излъчва силата на младостта, на чудния си глас, но този глас не може да стигне до неговата душа, защото в гърдите „сичко е с рани покрито / и сърце зло в злоба обвито“; Тъкмо тази натрупана злоба спира лирическият герой да изрази топлота при спомена за любовта към изгората. Омразата към поробителя е изпепелила душата на героя, който се обрича на бунта. Смъртта единствено може да приласкае юнака, чул предсмъртните „песни надгробни“. Тя е тази, която ще го дари с „мила усмивка“ и ще направи гроба му „сладка почивка“. Любовта ще онемее пред кръвопролитие, а след него тя едва ли би била възможна. Може би затова лирическият герой вижда смъртта като утеха и приласкаване, защото връщането към живота, към естествените пориви, би било невъзможно - чувствената любов към девойката вече не е онова чудо, което би възродило изпепелената му душа. Отричането от любовта прозвучава като отричане от живота, тъй като в него е само народното страдание. Парадоксът е, че чрез бунта може да се възкреси животът с доброто и радостта в него, но това едва ли би върнало любовта. Ще са необходими нови песни. „До моето първо либе“ е послание - прощаване с илюзията, че след стихииите на бунта любовта ще се възроди, такава каквато е била. Ето защо лирическият герой не отправя към любимата клетва за вяроност, той не я умолява да го очаква, ако остане жив след битките, не търси грижата ѝ, ако е равен в боя. В категоричността си героят иска тя да види страданието на народа си, и ако не го разбере - да се отрече от нейната любов. Финалът на стихотворението не е връщане към старата любов, която ще онемее от ужасите на бунта, а търсене на нови измерения за обичта и състраданието:

Кървава да вдигна напивха,

от коя и любов немее,

пък тогаз и сам ще запея

що любя и за що милея!

В стихотворението „На прощаване“ лирическият герой в тази творба вижда отношението към майката и либето, към братята като същност на своята героична борба, която би се обезсмислила, ако той не чувстваше обичта на близките си. Поетът е разбрал колко важно е юнакът да знае, че подвигът му или щастливият край на борбата ще бъдат

увенчани с обичта на най-скъпите - майката и либето.

Любовта и омразата са денят и нощта в Ботевата душа. Колкото едната е по-светла и сгряна от вяра и надежда, толкова другата е по-мрачна и студена от злоба и сляпо ожесточение. При него не е възможна любов съзерцание, нито пък омразата поражда вцепенение - у него те искрят, динамизират битието му. Този, който обича, не може да бъде спокоен, той трябва да е всеотдаен, особено ако става въпрос за обичта към отечеството. Любовта към народа трябва да се доказва, тя е състояние, което подтиква човека към дела и саможертва. В името на тази любов той намира своята смърт.

До моето първо либе X

Powered by

Bukvar.bg

Image not found

© 2010-2024